

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 180

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 september 2008

In de bijlage treft u aan de geannoteerde agenda voor de Verkeer-Telecom- en Energieraad over energie, die op 10 oktober a.s. bijeen zal komen in Luxemburg.

Tijdens deze Raad wordt gepoogd een politiek akkoord te sluiten over het derde liberaliseringspakket voor de Europese interne energiemarkt. De Raad werkt hiertoe verder op basis van het gemeenschappelijk standpunt dat hij op 6 juni jl. overeenkwam.

In de aanloop naar een politiek akkoord in de Milieuen Energieraad in december, streeft het Franse voorzitterschap naar overeenstemming op hoofdlijnen over het richtlijnvoorstel hernieuwbare energie. Ook de overige onderdelen van het energie- en klimaatpakket zijn onderwerp van discussie.

Daarnaast zijn conclusies over de voorgenomen herziening van de richtlijn Ecodesign en Energielabelling voorzien. Beide richtlijnen zijn belangrijke componenten van de Europese energiebeperingswetgeving.

Tenslotte zal het voorzitterschap enkele mededelingen doen op het terrein van energievoorzieningszekerheid. Dit zal ook onderwerp van discussie zijn tijdens de informele lunch.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

Agendapunten	Behandeling
Derde pakket liberalisering energiemarkt	Politiek akkoord
Klimaat- en energiepakket	Voortgangsrapport en beleidsdebat
Herziening richtlijnen Ecodesign en Energielabelling	Raadsconclusies
Energievoorzieningszekerheid	Informatie voorzitterschap
Diversen – Ministeriële Euromed Conferentie	Informatie voorzitterschap

Derde pakket liberalisering energiemarkt

Politiek akkoord

Het voorzitterschap zet in op een politiek akkoord over het derde pakket voor de liberalisering van de Europese interne energiemarkt, gepresenteerd op 19 september 2007. Uitgangspunt voor de onderhandelingen vormt het gemeenschappelijk standpunt dat de VTE-Raad van 6 juni jl. vaststelde. Nadien heeft ook het Europees Parlement zich uitgesproken over de wetgevingsvoorstellen. Voor een uitgebreide toelichting op de inhoud en de achtergrond van het pakket, verwijs ik u naar eerdere brieven (Kamerstuk 2007–2008 21 501, nr. 147 en Kamerstuk 2007–2008 21501-33, nr. 160).

Tijdens de VTE-Raad van 6 juni 2008 is een gemeenschappelijk standpunt vastgesteld (Kamerstuk 2007–2008 21 501-33, nr. 174). Kernelement hiervan vormde het opnemen van een derde optie voor de invulling van de beoogde onafhankelijkheid tussen netbeheer en commerciële activiteiten van energiebedrijven, naast de twee opties die de Commissie bood in haar voorstellen, te weten volledige ontvlechting (OU) en het instellen van een onafhankelijke systeembeheerder (ISO). Met deze derde optie mogen lidstaten nu ook kiezen voor het model van de Independent Transmission Operator (ITO), waarbij de netwerken onder stringente voorwaarden in eigendom en beheer van het verticaal geïntegreerde energiebedrijf blijven.

Het opnemen van de ITO in de richtlijn was noodzakelijk om een compromis te bereiken. Nederland, gesteund door een aantal andere lidstaten, was geen voorstander van de ITO en kon alleen instemmen onder voorwaarde dat deze optie slechts op tijdelijke basis zou worden toegestaan en herzien kan worden indien uit de evaluatie blijkt dat het regime niet voldoet. Daarmee blijft het perspectief op volledige ontvlechting als geprefereerde optie behouden. Daarnaast zou het pakket de mogelijkheid moeten bevatten voor lidstaten die kiezen voor volledige ontvlechting om het gelijke speelveld in de EU te borgen. Lidstaten die overgaan tot volledige ontvlechting moeten dan ook in staat kunnen zijn om *productie- en leveringsbedrijven* te beschermen tegen schadelijke overnames door geïntegreerde bedrijven. Hiermee wordt voorkomen dat het niveau van liberalisering in die lidstaten achteruit gaat. De overname van *netwerkbedrijven* is, in ieder geval in de Nederlandse situatie nu al onmogelijk, aangezien deze in publieke handen zijn.

Het Europees Parlement sprak afgelopen zomer met grote meerderheid zijn steun uit voor de voorkeursoptie van volledige ontvlechting voor zowel de gas- als de elektriciteitssector. Ten aanzien van de gassector stemde het EP voor de toevoeging van de derde optie zoals boven beschreven (ITO).

De onderhandelingen in de Raad zullen zich met name concentreren op de uitwerking van de bovengenoemde beschermingsclausule. Het vertalen van het gemeenschappelijk standpunt in adequate richtlijntekst is niet zonder discussie in de Raad en in die zin zeker nog geen gelopen race. Ook de bepaling die zeggenschap over netwerken door andere landen dan de Europese lidstaten kan beperken («derde landen clausule») is nog onderwerp van debat.

Nederland hecht grote waarde aan het tot stand komen van het derde liberaliseringspakket en hoopt tijdens de Raad tot een politiek akkoord te kunnen komen. Ten aanzien van de beschermingsclausule vindt Nederland dat deze duidelijk verankerd moet zijn in de tekst van de richtlijn, op dusdanige wijze dat Nederland in overnamesituaties waar belangen als de leveringszekerheid, de concurrentie en de transparantie van de energiemarkt in het geding komen, effectief maatregelen kan treffen om de betreffende overname tegen te houden of te conditioneren. De Nederlandse inzet is helder: het opnemen van een dergelijke clausule had groot gewicht in de Nederlandse instemming met het pakket in juni. Die voorwaarde moet dan ook afdoende worden ingevuld. Nederland hanteert bij die beoordeling de criteria van werkbaarheid en effectiviteit als maatstaf.

Het tweede punt van discussie is de bepaling die zeggenschap over netwerken door andere landen dan de Europese lidstaten kan beperken; de zgn. «derde landen clausule». Deze clausule beoogt te bewerkstelligen dat partijen uit derde landen die op de interne markt actief zijn volgens dezelfde regels opereren als Europese energiebedrijven. Nederland kan de grondgedachte van een derde-landen-clausule steunen. De discussie tijdens de Raad zal zich richten op de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de lidstaten en de Commissie bij de beoordeling of bedrijven uit derde landen zeggenschap mogen verwerven.

Nederland vindt dat de uitwerking van de clausule recht moet doen aan enerzijds de nationale beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de eigen netten en anderzijds het belang van een eenduidige toepassing van de richtlijn op bedrijven uit derde landen die in Nederland en de EU actief zijn. De Commissie is de aangewezen partij om het gemeenschapsperspectief te bewaken en een adequate monitoring van deze partijen te kunnen uitvoeren.

Klimaat- en energiepakket

Voortgangsrapportage

De Raad zal aan de hand van een voortgangsrapportage van het voorzitterschap discussiëren over het klimaat- en energiepakket, dat de Commissie op 23 januari heeft uitgebracht. Het pakket bestaat uit vier voorstellen: de herziening van het Europees emissiehandelssysteem (ETS), de verdeling van de inspanningen voor de reducties van broeikasgassen tussen de lidstaten, de afvang en opslag van CO₂ (CCS) en een voorstel voor een richtlijn hernieuwbare energie met het oog op het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie in het energiegebruik (met inbegrip van biobrandstoffen). De eerste drie onderdelen zijn gebaseerd op artikel 175 (1) van het EG-Verdrag. Besluitvorming in het Europees Parlement (EP) vindt plaats via gekwalificeerde meerderheid, co-decisie procedure (artikel 251 EG-Verdrag). De richtlijn Hernieuwbare energie is gebaseerd op Art 175 (1) en artikel 95 EG-verdrag (m.b.t. biobrandstoffen en biovlloeistoffen voor andere energiedoelstellingen). De besluitvormingsprocedure in het EP vindt plaats via gekwalificeerde meerderheid, co-decisie procedure (artikel 251 EG-verdrag).

Voor Nederland staat een snelle besluitvorming over het gehele pakket voorop, onder meer met het oog op de verkiezingen van het Europees Parlement in 2009, de mondiale klimaatonderhandelingen en het bereiken van de doelstellingen uit het coalitieakkoord en het Werkprogramma Schoon & Zuinig. Er wordt door het Frans voorzitterschap gestreefd naar een politiek akkoord in de Raad in december, opdat kort daarna een akkoord in 1e lezing met het EP kan worden bereikt. Het EP stemt in december of begin 2009 plenair over het pakket.

In de Raad is na de informele Milieu- en energieraad van juli het algemene beeld ontstaan dat bijna alle lidstaten de grote lijnen van de Commissievoorstellen accepteren, maar wensen dat in het pakket meer flexibiliteit wordt ingebouwd voor het behalen van de doelstellingen. Een belangrijk aantal nieuwe lidstaten eist bovendien dat de oude lidstaten verdere concessies doen bij de verdeling van «lasten en lusten».

Hoewel het gehele pakket aan de orde kan komen, zal de discussie in de Energieraad vooral gaan over de richtlijn Hernieuwbare energie. Daarnaast wordt hieronder ingegaan op verwachte discussiepunten en de Nederlandse inzet ten aanzien van emissiehandel en *carbon leakage*. De overige onderdelen van het pakket komen aan de orde in de Milieuraad van 20 oktober a.s. Hierover stuurt Minister Cramer de Kamer een brief met geannoteerde agenda.

Hernieuwbare energie

In de Raad zal naar verwachting weinig worden gediscussieerd over de hoogte en verdeling van de landendoelstellingen voor hernieuwbare energie in 2020. Landen die nog problemen hebben met de hoogte van hun eigen doel, beseffen dat als zij hun doelstelling gereduceerd willen hebben, een ander land meer zal moeten doen. Wel zal de Raad debatteren over de wenselijkheid en mogelijkheden tot het aanbrengen van flexibiliteit in de wijze waarop de doelen gehaald worden – onder meer via handel – en in het tussenliggende traject op weg naar 2020.

Ten aanzien van het traject op weg naar 2020 steunt Nederland het Commissievoorstel voor niet-bindende interim-doelen, waarbij de Commissie de voortgang van lidstaten kwalitatief toetst aan de hand van Nationale Actieplannen. Lidstaten die achterblijven bij hun interim-doelstelling moeten hun Actieplan zodanig aanpassen dat de doelstelling wel gerealiseerd kan worden. De Commissie dient daarbij de mogelijkheid te krijgen om lidstaten vrijstelling te verlenen, rekening houdend met de mate waarin wordt afgeweken van het interim-doel, oorzaken buiten de invloed van de lidstaat en maatregelen die de lidstaat heeft genomen of zal nemen. Dit voorstel houdt het midden tussen enerzijds bindende interim-doelen (waarvoor het ITRE-comité in het Europees Parlement een voorkeur heeft) en anderzijds de wens van een substantieel aantal lidstaten om zelf de trajecten voor de periode op weg naar 2020 in te mogen vullen. Wat Nederland betreft, waarborgt dit compromis zowel voldoende voortgang als de nodige ruimte om rekening te houden met onvoorziene omstandigheden en lange aanlooptijden van grote investeringen.

Wat de handel in hernieuwbare energie betreft, acht Nederland dit een belangrijk instrument om het duurzame energiepotentieel binnen de EU op een kosteneffectieve wijze te realiseren. Het gaat dan om handel tussen lidstaten middels statistische overdracht van een zeker volume hernieuwbare energie van de ene lidstaat (die het «over heeft») naar de andere lidstaat (die het tekort komt). Vooralsnog heerst in de Raad nog enige verdeeldheid over de exacte vormgeving van een dergelijk mecha-

nisme. Nederland zal actief aan de discussie deelnemen op basis van de volgende uitgangspunten. Een werkbaar mechanisme:

1. biedt voldoende zekerheid aan lidstaten met potentieel om hernieuwbare energie te exporteren om de daartoe benodigde productiecapaciteit ook daadwerkelijk te realiseren, zonder dat nationale subsidiesystemen worden ondermijnd. Voor het realiseren van extra, vooral kleinschalig potentieel is wenselijk dat ook marktpartijen een gelimiteerde rol krijgen, ter aanvulling op die van de lidstaten;
2. garandeert dat de handel en prijsvorming in hernieuwbare energie op transparante wijze tot stand komt.

Daarnaast zal Nederland steunen dat de mogelijkheid blijft bestaan dat energieleveranciers Garanties van Oorsprong (of andere certificaten) gebruiken om hun klanten te bewijzen dat de energie daadwerkelijk duurzaam opgewekt is. Nederland deelt de mening van de Commissie en het ITRE-comité van het EP wat betreft de noodzaak van scherpere regels binnen deze markt. Dit gaat om twee dingen. Ten eerste dient door de keuze van consumenten voor groene stroom een extra prikkel te ontstaan tot het realiseren van additionele hernieuwbare energieproductiecapaciteit. Dit betekent dat er dus extra capaciteit moet worden gerealiseerd die niet al op een andere manier, bijvoorbeeld met subsidie, is betaald. Nederland zal daarbij wel inzetten op garantie van een goede overgang van de huidige naar de nieuwe situatie, zodat bedrijven de tijd krijgen om dit extra productiepotentieel te realiseren. Ten tweede zal Nederland ervoor pleiten regels te introduceren die eventuele dubbele telling van groene elektriciteit in de toekomst onmogelijk maken.

Het voorzitterschap heeft een voorstel gedaan om de richtlijn tussentijds te evalueren, met name omdat de nieuwe onderdelen (zoals flexibiliteit en handel) in hun uitwerking nog met onzekerheid omgeven zijn. Daarmee is immers nog niet eerder praktische ervaring opgedaan. Nederland steunt een dergelijke herzieningsclausule, omdat er ruimte moet zijn om daar waar nodig bij te sturen. Nederland zal daarbij wel aangeven dat eventuele wijzigingen in de regelgeving geen onzekerheid moeten veroorzaken bij marktpartijen die investeren in hernieuwbare energieproductie, omdat dit dergelijke investeringen zal tegenwerken. Dit betekent dat wat Nederland betreft alleen het instrumentarium herzien kan worden, niet de doelstelling voor 2020.

Nederland zal ervoor pleiten dat een haalbaarheidsevaluatie ook plaatsvindt voor de doelstelling van 10% hernieuwbare energie in transport, uit te voeren in 2012. Nederland steunt vooralsnog de inzet op 10% hernieuwbare energie in transport, in de zin dat 10% van het fossiele energieverbruik in het transport in elke lidstaat vervangen dient te worden door hernieuwbaar energiegebruik in de hele (gemotoriseerde) transportsector. Nederland deelt met deze inzet de wens van de Commissie en veel andere lidstaten om aldus meer flexibiliteit te bieden, ten opzichte van de doelstelling voor biobrandstoffen in het wegtransport zoals die was opgesteld door de Europese Raad van maart 2007. Deze flexibilisering is ingegeven door de twijfels die recent zijn ontstaan over de vraag of de oorspronkelijke doelstelling wel op duurzame wijze kan worden gehaald en de wens om ruimte te bieden aan de ontwikkeling en toepassing van meerdere, verschillende technologievormen voor het realiseren van duurzaam transport (naast 2e generatie biobrandstoffen bijvoorbeeld auto's op hernieuwbare elektriciteit). Voor Nederland is van belang dat de doelstelling in combinatie met scherpe duurzaamheidscriteria bedrijven voldoende stimulans biedt om deze innovatieve, duurzame transportvormen te realiseren. Mede met het oog daarop zal Nederland ook pleiten voor het opnemen van een tussendoelstelling van 5% hernieuwbare energie in transport in 2015.

Indien de internationale klimaatop in Kopenhagen (in december 2009) geen akkoord oplevert en de EU, zoals afgesproken, vasthoudt aan haar 20%-emissiereductiedoelstelling, kan de concurrentiepositie van de Europese energie-intensieve sectoren die internationaal concurreren in gevaar komen. Dit zou, op termijn, kunnen leiden tot de verplaatsing van productiecapaciteit naar landen buiten de EU, die geen met de EU vergelijkbaar klimaatbeleid kennen. Dit effect wordt *carbon leakage* genoemd. In de richtlijn wordt het gevaar van *carbon leakage* erkend en worden maatregelen voorgesteld om dat te voorkomen. Eén van de opties is het instellen van handelsmaatregelen. Het kabinet zal binnenkort haar standpunt hierover aan de Kamer sturen, welke mede op basis van onderzoek naar de juridische mogelijkheden en economische effecten hiervan is geformuleerd. De Commissie wil uiterlijk op 31 juli 2010 die sectoren bepalen. De compensatiemethodiek wordt pas in 2011 vastgesteld.

Een meerderheid van de lidstaten, waaronder Nederland, wil in navolging van de Voorjaarsraad van maart jl. sneller duidelijkheid – liefst in 2009 – over welke sectoren voor compensatie in aanmerking komen. Nederland heeft een twee-stapsbenadering voorgesteld:

- 1) nu in de richtlijn criteria vaststellen aan de hand waarvan wordt beoordeeld of er significant risico is op *carbon leakage*;
- 2) na vaststelling van de richtlijn de concrete sectoren aan de hand van die criteria identificeren.

Na de klimaatonderhandelingen in Kopenhagen in 2009 wordt bepaald of en op welke wijze compensatie plaats zal vinden.

Voor Nederland is voorts van belang dat bij de bepaling van de criteria voor *carbon leakage* en de selectie van de sectoren gekeken wordt naar zowel de directe als de indirecte kosten (kosten voortvloeiend uit verhoogde elektriciteitsprijzen) als gevolg van het ETS. Nederland wil dat in de richtlijn de mogelijkheid wordt gecreëerd om sectoren die gevaar lopen op *carbon leakage* als gevolg van indirecte effecten, te compenseren door het geven van gratis rechten op basis van hun elektriciteitsgebruik of eventueel door andere maatregelen. Dit dient te gebeuren zonder wijziging van het totale emissieplafond van het ETS.

Het Commissievoorstel voor aanpassing van de richtlijn Emissiehandel (ETS) voorziet erin dat elektriciteitsproducenten vanaf 2013 100% van hun emissierechten moeten kopen. Een aantal nieuwe lidstaten heeft hier moeite mee, omdat zij vrezen dat dit tot een onaantoonbare stijging van de elektriciteitsprijs zal leiden. Nederland deelt deze vrees niet en blijft vasthouden aan 100% veilen in de elektriciteitssector om *windfall profits* te voorkomen en omdat veilen een efficiënt allocatiemechanisme is. Daarmee hangt samen dat het kabinet in de Industriebrief heeft aangegeven over de bestemming van de nationale veilingopbrengsten nog deze periode duidelijkheid te zullen geven, bij voorkeur voor eind 2009. Zoals eerder kenbaar gemaakt, is het kabinet van mening dat bij de nationale besteding van de opbrengsten oog moet worden gehouden voor de lasten van burgers en bedrijfsleven. Het besluit om emissierechten te gaan veilen, komt voort uit de wetenschap dat dit het beste allocatiemechanisme is, en niet primair uit de wens om zo inkomsten voor de overheid te genereren (dit principe is ook opgenomen in het Duurzaamheidsakkoord). Nederland is daarnaast tegen het op Europees niveau verplicht oormerken van nationale veilingopbrengsten. Nederland wil zich, conform de afspraken in Bali, inzetten voor de facilitering van adequate, voorspelbare, nieuwe en additionele financiële instrumenten om de armste ontwikkelingslanden te ondersteunen evenals andere ontwikkelingslanden die een bijdrage leveren aan het klimaatbeleid. Hiertoe spant het kabinet zich ondermeer in voor het ontwerpen van een solide en coherente financiële architectuur voor internationaal klimaatbeleid.

Nederland steunt het Commissievoorstel om ook voor de elektriciteitsproductie uit WKK de rechten voor 100% te veilen. Nederland acht een uitzondering – die het benutten van WKK extra voordelig zou maken – onnodig, omdat WKK ten opzichte van andere elektriciteitsopwekkers al een voordeel heeft, aangezien WKK een minder grote uitstoot kent en daarom minder rechten nodig heeft. Voor wat betreft de productie van warmte bepleit Nederland voor het toedelen op basis van een *benchmark*, waarbij alle manieren van warmteopwekking worden meegenomen.

Wat de reikwijdte van de ETS-richtlijn betreft, wil een groot aantal Lidstaten, waaronder Nederland, de ondergrens voor kleine installaties, die vanwege de relatief geringe CO₂-uitstoot buiten het ETS worden gehouden, verhogen van 10 naar 25 kiloton CO₂ equivalenten per jaar voor alle kleine installaties, om de administratieve lasten van het ETS voor kleine bedrijven te beperken.

Nederland begrijpt dat nieuwe lidstaten tegemoet moeten worden gekomen om de lasten van het EU pakket te spreiden en ondersteunt daarom het Commissievoorstel om 10% van de te veilen rechten voorafgaand aan de veiling te verdelen over de lidstaten op basis van nationale welvaartsniveaus en groeiverwachtingen.

Ten aanzien van het Clean Development Mechanism (CDM) stelt het Commissievoorstel een beperking van het gebruik van CDM voor bedrijven onder het ETS voor. Een té ruim gebruik van CDM onder het ETS zou de CO₂-prijs kunnen doen verwateren met als gevolg onvoldoende prikkels tot het beperken van de emissies en het ontwikkelen van koolstofarme technologie. Nederland blijft achter de voorstellen staan voor een CDM-plafond, voor harmonisatie van het gebruik van CDM voor alle installaties, en voor het principe dat de kwaliteit van CDM in VN-verband gewaarborgd dient te worden (geen uitsluiting van sectoren door de EU) en de wens om CDM-bosaanplantprojecten ook op te nemen in het ETS.

Richtlijn Ecodesign en Energielabelling

Raadsconclusies

De Raad zal conclusies aannemen over de herziening van de richtlijn Ecodesign en de aankondiging van de richtlijn Energielabelling. Beide voorstellen vormen onderdeel van het Actieplan Duurzame Consumptie en Productie en Duurzaam Industriebeleid, door de Europese Commissie gepresenteerd op 16 juli jl. Het Actieplan geeft een integrale strategie en bijbehorende voorstellen die vorm geven aan het verder verduurzamen van consumptie en productie en het omzetten van uitdagingen op het gebied van klimaat en milieu in economische kansen. Andere onderdelen van het integrale Actieplan worden besproken in de Raad voor Concurrentievermogen van 25 en 26 september a.s. en de Milieuraad van 20 oktober a.s.

Herziening richtlijn Ecodesign

In juli 2005 is de kaderrichtlijn Ecodesign aangenomen. Deze richtlijn biedt een kapstok om via uitvoeringsmaatregelen energie- en milieueisen te stellen aan energieverbruikende producten als wasmachines, stofzuigers en verlichting. Op dit moment zijn voor 20 productgroepen uitvoeringsmaatregelen in voorbereiding. In 2008 zijn voor de eerste productcategorieën minimum eisen vastgesteld, na een traject van product- en impactstudies door gerenommeerde instituten, consultatierondes en verificatie door expertcomités.

In de praktijk worden met name eisen gesteld aan het maximale energieverbruik. Het vaststellen van de minimumeisen gebeurt op basis van de «beste stand der techniek» in de vorm van benchmarks, naar voorbeeld van de Japanse «top runner» aanpak. De uitvoeringsmaatregelen bevatten tevens een herzieningsdatum, zodat een dynamisch raamwerk ontstaat en een permanente impuls tot productinnovatie voor verdere verduurzaming tot stand komt. Onderdeel van het Actieplan is nu de herziening van deze richtlijn. De belangrijkste reden daarvoor is de wens tot verbreding van de reikwijdte: zo zullen straks naast *energieverbruikende* ook *energiegerelateerde* producten, bijvoorbeeld isolatiematerialen, binnen het bereik van de richtlijn vallen.

Met de conclusies zal de Raad het voorstel van de Commissie om het toepassingsgebied van de richtlijn Ecodesign uit te breiden van energieverbruikende naar ook energiegerelateerde producten (zoals raamkozijnen en isolatiematerialen) verwelkomen.

Nederland is een sterk voorstander van de in de herziening van de Ecodesign aankondigde verbreding naar energiegerelateerde producten en kan de voorliggende conclusies steunen. Met de voorgestelde uitbreiding van de Richtlijn Ecodesign is volgens Nederland sprake van een evenwichtig voorstel, hoewel een meer sluitende definitie van «energiegerelateerde producten» in dit verband wenselijk is. Nederland wil graag druk houden op het onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van verdere uitbreiding. Van belang is wel dat het werk onder de huidige richtlijn Ecodesign geen vertraging oploopt door de herziening.

Herziening richtlijn Energielabelling

Het energielabel voor huishoudelijke apparaten is momenteel al verplicht op basis van de richtlijn Energielabelling. Het label stelt de consument in staat om de meest duurzame keuze te maken en stimuleert zodoende de vraag naar de meest duurzame producten. De richtlijn uit 1992 is succesvol geweest. Het bleek dat de consument bij zijn aankopen zeer zeker rekening houdt met het label. Echter, door technische ontwikkeling neemt de effectiviteit van het energielabel af. Het A-label (en zelf A+ en A++) is inmiddels gemeengoed en is daardoor te weinig onderscheidend voor consumenten.

Om die reden zal de Europese Commissie nog vóór het einde van dit jaar een voorstel voor herziening van de richtlijn uitbrengen. In het Actieplan zijn de hoofdlijnen van de herziening alvast geschetst. Net als bij de richtlijn Ecodesign zal de reikwijdte van de richtlijn worden uitgebreid naar meer (energieverbruikende en energiegerelateerde) producten. Ook liggen de normen niet – zoals nu met de A-labels – voor onbepaalde tijd vast, maar worden ze regelmatig aangescherpt. De Commissie wil daarnaast de productstudies van de Ecodesignproducten gebruiken om inbreng voor de nieuwe labels te vergaren. Deze verbeteringen bevorderen de synergie tussen beide richtlijnen.

Nederland dringt al een aantal jaren aan op modernisering van de richtlijn Energielabelling. De Commissie heeft de herziening reeds in het Actieplan energie-efficiëntie van 2006 aangekondigd. Het is dan ook verheugend dat de Commissie binnenkort een richtlijnvoorstel zal presenteren. Belangrijke aandachtspunten voor Nederland zijn duidelijke en onbetwistbare informatievoorziening aan de consument en voorspoedige implementatie. Nederland ondersteunt de verbreding van de richtlijnen Ecodesign en Energielabelling, maar dringt er op aan dat het energielabel behouden blijft.

Energiebesparing is de basis van het algemene energiebeleid. Het terugdringen van de energievraag verkleint de energieafhankelijkheid en maakt het voorzien in energiebehoeften meer betaalbaar. Het is ook de meest kosteneffectieve manier om CO₂ te reduceren. Het huidige tempo waarin in Nederland de energie efficiency verbetert is 0,9% per jaar. Volgens de doelstelling uit Schoon en Zuinig moet dat worden opgeschroefd naar 2% per jaar. Het werkprogramma Schoon en Zuinig beschrijft de wijze waarop. Een deel van de efficiency verbetering komt voort uit Europees beleid, zoals bovengenoemde richtlijnen.

Energievoorzieningszekerheid

Informatie van het voorzitterschap

De Europese Commissie bereidt op dit moment de tweede Europese energiestrategie voor, die met name in zal gaan op de externe dimensie van het energiebeleid, alsmede een de energie-infrastructuur met een diversificatie van aanvoerroutes, interconnecties tussen de lidstaten, transparantie en regionale samenwerking. De verwachting is dat het voorzitterschap tijdens de Raad alvast enkele accenten zal aanbrengen voor latere discussie en het traject in de Raad voor de behandeling van de strategie en bijbehorende voorstellen zal schetsen.

Onder het punt bevorderen transparantie zal het voorzitterschap naar verwachting informatie geven over initiatieven ter verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van data met betrekking tot olievoorraden. Nederland is voorstander van grotere transparantie in de oliemarkt en heeft de afgelopen jaren bij de Commissie aangedrongen onderzoek te doen naar deze onderwerpen en voorstellen te doen hoe hier concreet invulling aan kan worden gegeven. De Commissie heeft een dergelijk onderzoek nu toegezegd. Nederland vindt dat beoogde maatregelen goed op hun impact, kosten en baten moeten worden bezien.

Diversen – Ministeriele Euromed Conferentie

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap zal terugkoppeling geven van een Ministeriële conferentie van de Euromed-ministers en marge van de Ecofin Raad van 7 oktober a.s. Gesproken zal worden over de follow-up van de Euromed-top van 13 juli jl., waar een aantal initiatieven voor nadere samenwerking is gelanceerd. Eén van die initiatieven betreft het plan voor een groot-schalig zonne-energieproject.